

РОЛЬ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ПРОСТОРІ

Степаненко Н.О.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Нестабільний стан світової економіки сьогодні вкотре привертає увагу представників різних наукових течій і вчених щодо проблеми управління глобальними економічними процесами. А саме, гостро стоїть питання щодо можливостей і меж участі вже існуючих працюючих міжнародних інститутів в регулюванні світогосподарських зв'язків, необхідності їх модернізації або необхідності створення нових структур глобального управління, що здатні мінімізувати негативний вплив глобалізації і забезпечити стабільність функціонування світової економічної системи.

Існуюча глобальна інфраструктура міжнародної взаємодії є надзвичайно мобільною та розвивається досить різноманітно. У міру подолання дисбалансу та нестабільності в економічному розвитку деяких країн та регіонів у взаємозв'язку зі світовою економікою в цілому формується нове розташування зон впливу, а також впроваджуються нові

119 центри прийняття глобальних економічних рішень, а також виникають суперечності між ними.

Поширення взаємовідносин між державами потребує нових шляхів щодо визначення співвідношення національних інтересів та інтересів світового співтовариства. Інтереси спільноти вимагають найповнішого задоволення інтересів держав, так як стан самого співтовариства залежить від цього. По мірі розвитку суспільства і зростання його значення для задоволення потреб індивіда, по мірі реалізації прав і свобод людини на перший план висуватиметься завдання забезпечення саме спільних інтересів завдяки вдалої міжнародної політики тощо [1].

У теперішній час розвитку світогосподарських відносин поряд із процесом глобалізації здійснюється процес регіоналізації. А саме, регіони набувають зростаючого впливу на стан системи міжнародних зв'язків як фактор, відбувається зміна взаємозв'язку між глобальною та регіональною складовими світової політики. Також, посилюється вплив регіонів на внутрішню політику держави.

Саме глобалізація і регіоналізація являються головними процесами світового розвитку, його основними напрямками. У світовому просторі ці процеси розвиваються динамічно та взаємодіють один з одним.

Глобалізація передбачає посилення взаємозв'язку між різними державами і

характеризується не тільки системою міжнародних відносин, а й процесами регіоналізації. Тобто, саму регіоналізацію можна розглядати як засіб збереження ідентичності регіону в умовах глобалізації. Регіональні об'єднання створюють цілісну систему, що здатна витримувати випробування на якість взаємовідносин між країнами-членами через єдність якихось історичних, економічних, політичних інтересів. Процеси інтеграції всередині об'єднань сприяють грамотному комбінуванню наукових досліджень і матеріальних ресурсів регіону. Інтеграція створює більш сприятливі умови для економічного розвитку регіонів, формуванню їх конкурентних переваг в рамках світового ринку [2]. Розвиток економічної інтеграції знаходиться у взаємозв'язку з процесами глобалізації та регіоналізації, які існують паралельно, так як і глобалізація і економічна інтеграція являють собою форми інтернаціоналізації економічних, політичних, культурних та інших аспектів життя. Сьогодні інтеграція і глобалізація розглядаються як етапи у розвитку інтернаціоналізації в широкому розумінні. Регіональна схожість створює об'єктивні можливості для формування різноманітних політичних та економічних утворень, відповідних її конкретному історичному періоду. Метою таких утворень стає їх найбільш ефективно функціонування як реальних суб'єктів міжнародних економічних відносин, ніж національних держав [3].

Щодо розвитку економічних процесів регіоналізація є результатом саме міжнародного поділу праці, що з'явився під впливом на процес

120
вдтворення факторів ззовні. Саме це вимагає виробництва за межами національних кордонів. Регіоналізація властива всім типам сучасних спільнот, незалежно від їх рівня розвитку, розміру, характеристики політичних і державних структур і ін. Застосування принципу регіоналізації сприяє створенню умов для розподілення серед регіонів повноважень влади та виробничих ресурсів між різними групами населенням.

Сформована регіональна кооперація має змогу орієнтуватися на вирішенні різноманітних завдань. Ці завдання можуть виглядати як суспільне господарське освоєння прикордонних територій, виконання спільних програм щодо інвайронментального розвитку, перетрансформації системи міжнародних економічних відносин та розробки складних важелів щодо підвищення рівня регіональної безпеки.

Створювана регіональною інтеграцією цілісність – це цілісність групи факторів, що діють воєдино в процесі глобалізації. Отже, регіональна інтеграція є моделлю активної та свідомої участі груп країн у світових рейтингових процесах, зумовлених глобалізацією. У результаті торговельних відносин країни-учасниці прагнуть до підвищення

ефективності, саме тому об'єктивним є факт об'єднання в регіональні інтеграційні об'єднання задля зростання рангу у системі міжнародних економічних відносин в контексті глобалізації.

Список використаних джерел:

1. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
2. Ивантер В.В., Геец В.М., Шинкарук Л.В., Широу А.А., Ясинский В.А., Анисимов А.М. Экономическая и технологическая кооперация в разрезе секторов ЕЭП и Украины / В.В. Ивантер, В.М. Геец, Л.В. Шинкарук, А.А. Широу, В.А. Ясинский, А.М. Анисимов // Евразийская экономическая интеграция Научно-аналитический журнал. № 1, 2014. С.7-32.
3. Степаненко Н. О. Сучасні тенденції руху України до Європейського Союзу / О.М. Кліменко, Н. О.Степаненко // ВІСНИК економіки транспорту і промисловості (збірник науково-практичних статей). 2019. №68. С. 65-75.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2019_68_9_